

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

Μ Ε Λ Ε Τ Η Ε Ρ Γ Ο Υ

«Αποκατάσταση Ι.Ν. Αγίας Τριάδας Ροδοτοπίου»

Ιωάννινα 13/11/2024

Συντάχθηκε

**ΜΑΡΙΑ ΤΣΕΤΣΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

**ΛΑΜΠΡΙΝΗ ΒΑΒΒΑ
ΑΡΧΙΤΕΚΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

Ιωάννινα 13/11/2024

**ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ
Η ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ
Δ/ΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΗ**

**ΕΛΕΝΗ ΝΙΚΟΛΟΥ
ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

Ιωάννινα 13/11/2024

**ΕΛΕΧΘΗΚΕ
Ο ΑΝΑΠΛ. ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ
ΔΟΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ**

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΥ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΥ, ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΟΜΩΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

ΕΡΓΟ: «Αποκατάσταση I.N. Αγίας
Τριάδας Ροδοτοπίου».

Ταχ. Δ/ση: Πλ. Πύρρου 1
Ταχ. Κώδικας: 45 221 Ιωάννινα
Πληροφορίες : **Μ. Τσέτσου, Λ. Βάββα**
Τηλέφωνο : 26510 87333
Email : m.tsetsou@php.gov.gr
l.vavva@php.gov.gr

ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

Η παρούσα μελέτη αφορά εργασίες που απαιτούνται για αποκατάσταση του I.N. Αγίας Τριάδας Ροδοτοπίου Ζίτσας.

ΓΕΝΙΚΑ

Ο ναός βρίσκεται σε πρηνές δίπλα στην πλατεία του χωριού, με περιφραγμένο χώρο εξωτερικά. Το πέτρινο καμπαναριό, σε μικρή απόσταση από το ναό, δεσπόζει στη βορινή πλευρά του, ενώ το τοξωτό του άνοιγμα στη βάση χρησιμοποιείται για την πρόσβαση στο χώρο.

Αρχιτεκτονικά η Αγία Τριάδα ανήκει στο ρυθμό των τρίκλιτων θολοσκέπαστων βασιλικών, με τριπλή εσωτερικά και εξωτερικά αψίδα, που συνεχονται με υπερυψωμένο νάρθηκα και ανοιχτό εξωνάρθηκα (χαγιάτι) στη βόρεια και δυτική πλευρά, ο οποίος στηρίζεται σε τετράπλευρους πεσσούς στα βόρεια, κιονίσκους στα νότια και χαμηλό τοίχιο στη βάση τους.

Ο κυρίως ναός χωρίζεται εσωτερικά, σε τρία κλίτη με δύο κιονοστοιχίες δύο κίονων και ενός πεσσού η κάθε μια. Σε κάθε πλάγιο κλίτος σχηματίζονται στην οροφή, από τέσσερεις ημισφαιρικοί θόλοι, ενώ στο κεντρικό, τρεις θόλοι και μία καμάρα στο Ιερό. Όλοι οι θόλοι στηρίζονται σε τόξα που καταλήγουν στους κίονες και τους πεσσούς. Τα τόξα του κεντρικού κλίτους είναι ψηλότερα και φέρουν και δεύτερους ελκυστήρες στους χαλινούς.

Ο νάρθηκας είναι ορθογώνιας κάτοψης και κατά 70 εκ., υπερυψωμένος από τον κυρίως ναό, με τον οποίο επικοινωνεί με ενιαία ανοίγματα που υπάρχουν και στα τρία κλίτη του. Αρχικά, η επικοινωνία γινόταν με μία χαμηλή θύρα στο κέντρο και έξι τοξωτά παράθυρα, από δύο σε κάθε πλάγιο κλίτος και δύο συμμετρικά στην είσοδο, όπως μαρτυρούν οι γενέσεις στην υπάρχουσα τοιχοποιία. Αντίστοιχα, χωρίζεται και αυτός σε τρία κλίτη με δύο κίονες και δύο τοξοστοιχίες, που καταλήγουν στην ανατολική και δυτική πλευρά. Στεγάζεται με πέντε ημισφαιρικούς θόλους (φουρνικά) και μία καμάρα πάνω από το κεντρική είσοδο.

Το μνημείο αντιμετώπιζε αρκετά προβλήματα κατασκευαστικής φύσεως με σημαντικότερο την μειωμένη στατική του επάρκεια εξ' αιτίας σεισμικής δραστηριότητας, της φθοράς του χρόνου καθώς και επισκευαστικών παρεμβάσεων. Δημιουργήθηκαν αρκετές διαμπερείς ρωγμές σε ευαίσθητα σημεία (τόξα, τρούλοι, ενώσεις τοίχων, παράθυρα, κλπ). Σημαντικό επιπλέον πρόβλημα αποτελούσε και η εισροή υγρασίας, υπεύθυνη για την εξασθένηση των κονιαμάτων της τοιχοδομής και μια σειρά προβλημάτων στις τοιχογραφίες.

Σύμφωνα με αναστηλωτική μελέτη και δύο αποφάσεις της Δ/ΝΣΗΣ Α.Β.Μ.Μ. του ΥΠΠΟ /29049 11-08-1989 και /48235/1664 26-01-1991, πραγματοποιήθηκαν στον ναό μια σειρά εργασιών, πριν μερικά χρόνια, που αφορούσαν τόσο τη στατική επάρκεια του μνημείου όσο και τη συνολική του εικόνα. Ειδικότερα σε ότι αφορά τη στέγη του ναού υλοποιήθηκαν εργασίες αντικατάστασης αυτής σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα σημεία (2) και (5) της από 11-08-1989 εγκριτικής απόφασης.

Στις 03-04-2019 υπογράφηκε η σύμβαση ανάθεσης συντήρησης-στερέωσης των τοιχογραφιών και του τέμπλου του Ιερού Ναού μεταξύ μεταξύ της Περιφέρειας Ηπείρου και της αναδόχου επιχείρησης «Θεοφυλάκος Π. & Γεωργιάδης Γ. Ο.Ε.» και οι εργασίες είναι σε εξέλιξη.

ΕΙΔΙΚΑ

Οι εργασίες που προτείνονται με την παρούσα μελέτη αφορούν κυρίως σε επεμβάσεις στη στέγη του κυρίως ναού καθώς και στη στέγη του χαγιατιού. Κρίνονται δε απαραίτητες και επείγουσες καθώς, όπως επισημάνθηκε από τα συνεργεία συντηρητών που εργάζονται στο ναό στο πλαίσιο της από 03-04-2019 σύμβασης, σε κάποιους από τους θόλους στο εσωτερικό του ναού εντοπίστηκαν έντονα φαινόμενα υγρασίας πάνω στις τοιχογραφημένες επιφάνειες. Το γεγονός διαπιστώθηκε και από τους αρμόδιους εκπροσώπους της Περιφέρειας Ηπείρου και της ΕΦΑ Ιωαννίνων.

Ειδικότερα τα προβλήματα εντοπίζονται στην οροφή του νάρθηκα, ενώ στον υπόλοιπο ναού δεν παρατηρήθηκε κάτι ανάλογο. Το φαινόμενο εξηγείται από το γεγονός ότι προ 25ετίας περίπου η στέγη του ναού αντικαταστάθηκε βάσει της υπ' αριθμ. ΥΠΠΟ/ΔΑΒΜΜ/29049/11-08-1989 απόφασης, οπότε στο νάρθηκα κατασκευάστηκε ξύλινος σκελετός και στο υπόλοιπο τμήμα έγινε γέμισμα των θόλων με περλιτόδεμα και επίστρωση τσιμεντοκονιάματος με στεγανωτικό μάζας. Τόσο από τα φαινόμενα εισροής υγρασίας στην οροφή του νάρθηκα, όσο και από τις εξωτερικές παραμορφώσεις της στέγης στην αντίστοιχη περιοχή συμπεραίνουμε ότι το τμήμα αυτό της στέγης έχει αστοχήσει και χρήζει επισκευής ή και ολικής αντικατάστασης. Για το υπόλοιπο τμήμα φαίνεται ότι δεν υπάρχει ανάλογο πρόβλημα, αλλά ακόμη κι αν εντοπιστεί κάποιο μετά την καθαίρεση των πλακών της στέγης θα αντιμετωπιστεί σημειακά.

Με την παρούσα μελέτη προβλέπονται αναλυτικά τα εξής:

- Καθαίρεση των πλακών σε όλη την έκταση της στέγης του κυρίως ναού με διαλογή για ενδεχόμενη επαναχρησιμοποίηση.
- Επισκευή της παλιάς λίθινης κρηπίδας, με αντικατάστασή της όπου απαιτείται

- Έλεγχος της κατάστασης της στέγης και επέμβαση με επισκευές όπου κριθεί απαραίτητο, ήτοι:
 - α) Στο τμήμα του νάρθηκα, έλεγχος των ζευκτών και αντικατάσταση των στοιχείων που έχουν διαβρωθεί - τοποθέτηση διπλού σανιδώματος με στεγανοποιητική μεμβράνη υψηλής αντοχής ενδιάμεσα.
 - β) Στο υπόλοιπο τμήμα, έλεγχος της επιφάνειας, επισκευή όπου χρειάζεται και καθολική εφαρμογή διπλής στεγανωτικής στρώσης με επάλειψη.
- Επικάλυψη όλης της στέγης με σχιστόπλακα (από διαλογή και συμπλήρωση με νέα όμοιας μορφής και πάχους).
- Τοποθέτηση υδρορροών
- Κατασκευή ενιαίας στέγης στα δύο χαγιάτια με επικάλυψη από σχιστόπλακες και στεγανοποίηση με παρεμβολή μεμβράνης υψηλής αντοχής ανάμεσα από διπλό σανίδωμα.
- Καθαίρεση του τσιμεντένιου σενάζ στην στέψη του νότιου τοίχου του δυτικού χαγιατιού
- Αντικατάσταση των κουφωμάτων του κυρίως ναού και τοποθέτηση νέων ξύλινων παραδοσιακής μορφής
- Καθαίρεση αρμολογημάτων και εφαρμογή νέων αρμολογημάτων στις τοιχοποιίες του κυρίως ναού

Κριτήρια της πρότασης

Οι προτάσεις επέμβασης που είναι απαραίτητες να εκτελεσθούν στο μνημείο, συντάχθηκαν με γνώμονα τα παρακάτω κριτήρια:

- Να διαφυλαχθεί η ιστορικότητα και η μορφολογία του μνημείου.
- Να μην αποτελεί αποκλειστικά επέμβαση διατήρησης και στερέωσης, αλλά και ανάδειξης της ιστορικότητας και της μορφής του μνημείου.
- Όλες οι προβλεπόμενες εργασίες θα εκτελεσθούν με όσο το δυνατόν απλές μεθόδους στερέωσης, ώστε να μη διαταραχθεί η στατική επάρκεια του μνημείου και να μη αλλοιωθεί η μορφή του.

Επισημάνσεις

- Θα λαμβάνονται πάντα μέτρα προστασίας του μνημείου για κάθε περίπτωση και οιωνδήποτε καιρικών συνθηκών.
- Πριν την έναρξη των εργασιών θα ενημερωθεί η Εφορεία Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων.
- Οι εργασίες στο ναό θα γίνουν υπό την καθοδήγηση της Εφορείας Αρχαιοτήτων Ιωαννίνων.